

Posudek vedoucího/oponenta vysokoškolské kvalifikační práce:

Název práce: Sídliště z mladší doby římské u Záp

Autor práce: Petr Jelínek

Autor posudku: prof. PhDr. Eduard Droberjar, Dr.

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne): ANO

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F):

- 1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění. **C**
- 2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol. **B**
- 3) Metodika práce. **B**
- 4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem. **B**
- 5) Jazyková a pravopisná úroveň práce. **B**
- 6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem. **A**
- 7) Celkové hodnocení práce (výsledný průměr vypočítaný ze známek jednotlivých bodů)¹. **B**
- 8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).

KARCH FF UHK 2023: Magisterská práce obsahuje 122 čís. stran, 90 obrázků, 30 tabulek. Cílem magisterské práce Petra Jelínka bylo zpracování sídlištní lokality z mladší doby římské u Záp (na k.ú. Stránka u Brandýsa nad Labem), okr. Prahy-východ. Lokalita byla zkoumána v roce 2020 v rámci ZAV ÚAPPŠČ (ved. výzkumu: mgr. L. Baloun).

Po úvodních pasážích o lokalitě a metodice výzkumu se autor věnuje vlastním archeologickým pramenům ze zkoumaného sídliště. Nejprve se stručně zabývá jednotlivými typy objektů (s. 17–24), tj. zahloubenými chatami, nadzemními stavbami, resp. sloupovými strukturami a různými jámami. Více pozornosti pak autor zaměřil na analýzu movitých artefaktů, zejména keramiky (s. 24–48). Ve středně velkém souboru s takřka jedním a půl tisícem fragmentů byly vyčleněny signifikantní typologické prvky, z nichž autor mohl definovat vlastní jednoduchou typologii, tak zejména hledat příslušné analogie.

Další drobné nálezy vypovídají spíše o běžné výbavě osady a dokladech různorodé činnosti v ní. K nálezu jedné popsané spony A 177 by bylo vhodné uvést více českých lokalit a zejména nových poznatků a moderní literaturu a nikoli vyjmenovat několik starších nálezů známých v práci M. Schulze 1977.

¹ Numerické hodnoty známek: **A** – 1,0; **B** – 1,5; **C** – 2; **D** – 2,5; **E** – 3; **F** – 4.

Přínosem ke zkoumání germánských sídlišť mohou být i detektorové nálezy římských mincí, jejichž archeologickou chronologii lze vztahovat zejména k nejmladším nominálům. Numismatický posudek (s. 112–117) obsahuje určení osmnácti římských mincí. Není uveden v obsahu a rovněž není autorizován. Je napsán ve slovenštině, autorem je B. Stoklas.

Kromě archeologických a numismatických nálezů pojednává magisterská práce o výsledcích archeozoologických analýz (s. 58–63), a to na podkladě určení souboru zvířecích kostí od F. Doubka.

Důležitá je kapitola o dataci sídliště, v níž autor srovnává výsledky typo-chronologického zhodnocení keramiky a drobných nálezů. Vychází z chronologicky citlivějších artefaktů, i když těch na lokalitě nebylo mnoho. Polemizoval bych s délkou existence sídliště v délce sta let, a to od doby „bezprostředně po markomanských válkách“, resp. „v průběhu první poloviny 3. století“ až do začátku 4. století. Tak dlouhé období by jednak muselo zanechat daleko více objektů, event. superpozic, ale zejména nálezová škála keramických tvarů a výzdoby by musela být daleko pestřejší. A navíc, některé keramické tvary (např. nízké teriny s prohnutým hrdlem, resp. kónické misky s prohnutým hrdlem) mají delší chronologický rozptyl.

V kapitole „Prostorová analýza“ bych očekával srovnání alespoň s avízovanými českými lokalitami (Cerekvice nad Loučnou, Přerubenice, Sedlec, Tuchlovice, Turnov), což bylo jedním z bodů zadání práce. To se týká i kapitoly následující „Význam regionu mezi Čelákovickými a Vnořemi v době římské“. V krátké kapitole je jen výčet některých důležitých lokalit a známějších nálezů.

Z technických postřehů lze v práci upozornit na číslování seznamu příloh, které začíná až číslem 31 (obr. 1–30 jsou v textu). A rovněž následující výčet tabulek (tab. 1–30) je bez popisů.

Jinak je třeba ocenit, že autor ke své magisterské práci přiložil kvalitní obrazové přílohy, tj. obrázky a tabulky. Škoda absence mapy regionu s lokalitou a jejím okolním osídlením v době římské, event. mapy Čech s významnějšími zkoumanými sídlišti z mladší doby římské.

Nedůsledně citovaná literatura v jejím soupisu může být dána spěchem při tvorbě textu práce. Některé zkomoleniny německých pojmů (např. u Kolníka 1998, Tejrál 1998), psaní malých a velkých písmen u jmen, nesprávná citace Stoklasovy disertace vzniklé na zdejší univerzitě. Je uvedeno jen „Dizertační práce (Nepublikované). Někdy se objevují celé názvy periodik, jindy jsou ve zkratkách, a navíc bez vysvětlení. Numismatické edice bych zařadil zvlášť nebo je alespoň seřadil abecedně.

Na závěr chci ocenit autorovu snahu věnovat se poměrně komplikované sídlištní problematice mladší doby římské. Každé obdobně prozkoumané a zejména v krátké době po odkryvu zpracované sídliště je pro další poznávání celé škály sídlištních témat labskogermánských kmenů potřebné. Tudíž po zkrácení a různých úpravách by bylo vhodné předloženou práci nasměřovat k publikování.

Otázky k obhajobě:

1. Jaké jsou základní chronologické opory pro labskogermánská sídliště mladší doby římské, tj. pro jednotlivé stupně C1, C2 a C3?
2. O čem vypovídá struktura a prostorové uspořádání sídlišť v mladší době římské v Čechách?

Podpis autora posudku:

21. 8. 2023